

Odsherred kommune
Trafikafdelingen
Att.: Nina Skjøt-Petersen
Nyvej 22
4573 Højby

25. april 2024

Dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinje

Kommunens rådgiver Luccon A/S har 26. marts 2024 søgt om udvidelse af Getsøvej samt opsætning af vejbelysning langs den udvidede vejstrækning på matriklerne 22a, 43 og 7000c Grønnehave, Nykøbing S. Jorder. Kommunens trafikafdeling har i 2022 plantet et egetræ langs med vejen i den nordlige ende af Getsøvej på matr.nr. 43 Grønnehave, Nykøbing S. Jorder.

Det ansøgte ligger inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen omkring en fredet gravhøj. Fortidsmindebeskyttelseslinjen fremgår af naturbeskyttelseslovens § 18, stk. 1 jf. lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse. Tilstandsændringer som fx terrænregulering, beplantning og placering af anlæg inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen kræver dispensation medmindre forholdet er af bagatelagtig karakter. På bilag 1 ses det ansøgte i forhold til beskyttelseslinjen.

Afgørelse

Odsherred Kommune dispenserer jf. § 65 stk. 2 fra naturbeskyttelseslovens § 18 stk. 1 til den ansøgte vejudvidelse med vejbelysning og meddeler lovliggørende dispensation til det allerede plantede egetræ langs med vejen. Vilkår for dispensationen ses i næste afsnit.

Dispensationen vedrører kun forholdet til fortidsmindebeskyttelseslinjen.

Der er en klagefrist på 4 uger fra modtagelsen af dette brev og dispensationen træder først i kraft, når klagefristen er udløbet.

Hvis der bliver klaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet over afgørelsen, skal nævnet tage stilling i sagen, før dispensationen kan udnyttes, jf. § 87 i naturbeskyttelsesloven.

Erhverv, Teknik og Kultur

Sag: 01.05.02-P25-22-1

KS: Bendy

Naturteam

59 66 60 39

menni@odsherred.dk

natur@odsherred.dk

Odsherred Kommune

Nyvej 22

4573 Højby

59 66 66 66

kommune@odsherred.dk
odsherred.dk

Dispensationen falder bort, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra datoen på dette brev, jf. § 66, stk. 2 i naturbeskyttelsesloven.

Vilkår for dispensationen

Dispensationen er meddelt på følgende vilkår:

- At lysmasterne ikke overstiger en højde på 5 meter over terræn
- At lyskilderne er nedadrettet eller afskærmet, så lyskilderne kun i begrænset omfang ses over større afstande.
- At lysmasterne placeres langs den østlige vejside.
- At der ikke placeres overskudsjord inden for området omfattet af fortidsmindebeskyttelseslinjen.
- At overskudsjord der fjernes fra området anmeldes jf. jordflytningsbekendtgørelsen. Anmeldelsen skal ske via www.jordweb.dk.
- Museum Vestsjælland, Oldvejen 25C, 4300 Holbæk, plan@vestmuseum.dk, skal kontaktes mindst 2 uger før arbejdet igangsættes, så museet har mulighed for at være til stede ved gravearbejdet.

Forhold til andre myndigheder

Hvis der bliver fundet arkæologisk materiale, fx stensamlinger, mørk jord, knoglerester eller potteskår o.l., ved anlægsarbejdet, skal arbejdet standses med det samme jf. museumslovens § 27 stk. 2. Fundet skal straks anmeldes til Museum Vestsjælland på tlf. 25 52 83 83.

Hvis der under jordarbejder konstateres en forurening af jorden, skal kommunen underrettes på vand@odsherred.dk. Er der tale om en akut eller større forurening, skal kommunen kontaktes på tlf. 59 66 66 66. Konstateres akut eller større forurening uden for telefonens åbningstid, skal underretning ske til beredskabets vagtcentral på tlf. 44 22 71 12.

Begrundelse

Kommunen har i sin behandling af sagen lagt vægt på, at det er nødvendigt at udvide Getsøvej for at opnå en hensigtsmæssig trafikafvikling til og fra det lokalplanlagte boligområde i den sydlige del af Nykøbing Sj. Der er lagt vægt på at belysning langs med vejen reducerer risikoen for ulykker og generelt skaber tryghed for gående og cyklister, som benytter vejen som adgangsvej til boligområdet. Der er også lagt vægt på at de arkæologiske lag i det berørte område, som følge af det ældre eksisterende vejanlæg, vurderes at være forstyrrede. Med hensyn til det nyplantede egetræ, er der lagt vægt på at træet ikke væsentligt reducerer ind- og udsyn til og fra fortidsmindet og at træet på sigt vil erstatte den gamle hestekastanje som det står ved siden af. Der er desuden lagt vægt på at det ansøgte ikke vil påvirke et Natura 2000 område eller arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV væsentligt.

Du kan finde en uddybende redegørelse for afgørelsen i bilag 2.

Klagevejledning

Afgørelser efter naturbeskyttelsesloven kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. I bilag 3 er der hjælp til at indsende klage.

Hvis du ønsker at indbringe denne afgørelse for en domstol, skal retssagen være anlagt inden 6 måneder efter, at du har modtaget afgørelsen jf. § 88, stk. 1 i naturbeskyttelsesloven.

Annoncering

Afgørelsen er annonceret på Odsherred Kommunes hjemmeside:

<http://www.odsherred.dk/kommuneinformationer/afgoerelser>

Sagens videre forløb

Hvis du har spørgsmål til afgørelsen, er du velkommen til at kontakte Naturteamet på tlf. 59 66 60 39 eller mail natur@odsherred.dk. Du får kun besked herfra, hvis der modtages en klage over afgørelsen.

Venlig hilsen

Mette Nyerup Nielsen

Natursagsbehandler

Kopi sendt til:

1. Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
2. Naturstyrelsen Midtsjælland, msj@nst.dk
3. Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
4. Museum Vestsjælland, plan@vestmuseum.dk
5. Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk; odsherred@friluftsradet.dk; lokalraad@friluftsradet.dk
6. Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk; dnodsherred-sager@dn.dk; hg@eco-forum.dk
7. Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk; odsherred@dof.dk
8. Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk; lbt@sportsfiskerforbundet.dk; nordkysten@sportsfiskerforbundet.dk
9. Danmarks Jægerforbund, post@jaegerne.dk
10. Danmarks Kulturarvs Forening, post@kulturarvsforening.dk

Bilag 1. Placering af det ansøgte i forhold til beskyttelseslinjen

Figur 1. Luftfoto fra 2023 med lyserød gennemsigtig markering af fortidsmindebeskyttelseslinjen, mørkegrå markering af gravhøjen, turkis markering af den ansøgte vejudvidelse, gule stjernemarkeringer af lysmaster og grøn stjernemarkering af nyplantet egetræ.

Bilag 2. Redegørelse

Ansøgningen berører et område, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens 100 m fortidsmindebeskyttelseslinje i medfør af lovens § 18 stk. 1. Linjen måles fra foden af fortidsmindet. Linjen afgrænser det beskyttede areal omkring fredede fortidsminder¹, som f.eks. gravhøje. I dette område må der ikke ske tilstandsændringer. Der må bl.a. ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende. Kommunen kan, jf. lovens § 65, stk. 2, i særlige tilfælde dispensere fra bestemmelsen i § 18 stk. 1.

Fortidsmindet ved vejkrydset mellem Odsherredvej og Nyledsbakken har fredningsnummer 282418 og kaldes "Nygaard" eller lokalt "Skomagerbakken". Ifølge Slots- og Kulturstyrelsen hjemmeside "[Fund&Fortidsminder](https://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Lokalitet/104754/)" er det en 4,2 meter høj rundhøj fra oldtiden med en diameter på 20-25 meter. Rundhøjen er omkranset af veje, hvorfra der er godt indsyn til gravhøjen. I kan læse mere på <https://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Lokalitet/104754/>

Figur 2. Gravhøjen set fra sydøst (foto fra hjemmesiden "[Fund&Fortidsminder](https://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/)").

Formålet med fortidsmindebeskyttelseslinjen er at sikre fortidsmindernes værdi som landskabselementer. Både den generelle betydning af fortidsminderne i landskabsbilledet samt indsyn til og udsyn fra fortidsminderne. Samtidig skal linjen sikre de arkæologiske lag i området, idet der ofte er særlig mange kulturhistoriske levn i områderne tæt ved de fredede fortidsminder.

Der er søgt om udvidelse af Getsøvej i forbindelse med realisering af lokalplan 2019-09, som giver mulighed for at bebygge et område syd for Nykøbing Sj med boliger. Getsøvej der i dag er adgangsvejen til lokalplanområdet er en ca. 3 m smal vej der ikke giver tilstrækkelig mulighed for at modkørende trafik kan passere hinanden. Der er allerede etableret et seniorbofællesskab med ca. 25 lejligheder og der er ved at blive lagt sidste hånd på et boligbyggeri med knap 40 boliger. Der er yderligere lokalplanlagt for ca. 25 boliger. Det følger heraf at trafikken

¹ Museumsloven jf. Lovbekendtgørelse nr. 358 af 08/04/2014

på Getsøvej bliver intensiveret. Det er derfor nødvendigt at udvide Getsøvej for at få en hensigtsmæssig trafikafvikling i området.

Figur 3. Illustrationsplan fra lokalplan 2019-09.

Det fremgår af ansøgningsmaterialet at den nye vejbane bliver 5,5 meter bred med afvanding og belysning. Inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen kommer vejen til at ligge i terræn og der er derfor ikke behov for at lave tilpasning til det eksisterende terræn omkring vejudlægget. Den samlede bredde på vej inkl. afvanding og belysning bliver derved på i alt 8 meter. Lysmasterne som placeres med 22-34 meters afstand, er 5,0 meter høje. På Strækningen inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen, bliver der placeret i alt 5 lysmaster langs med vejen, som alle er placeret langs den østlige vejside væk fra fortidsmindet.

Det er nødvendigt at have en mastehøjde på 5 meter, for at belysningen kan lyse vejen op i hele vejbredden.

Kommunen vurderer at fortidsmindet primært opleves fra de veje der omgiver gravhøjen på øst, nord og vestsiden af fortidsmindet. For at begrænse vejanlæggets visuelle påvirkning af gravhøjen er der stillet vilkår om at lysmasterne ikke må overstige en højde på 5 meter, at lyset skal være nedadrettet og at masterne placeres på den østlige side af vejen, så de ikke placeres imellem vejen og gravhøjen.

Figur 6. Cowi gadefoto fra 2022. Gravhøjen set fra sydvest fra Getsøvej.

Kommunens trafikafdeling har i 2021 plantet 3 egetræer mellem Getsøvej og gravhøjen i et område hvor der tidligere har ligget et hus med have omkring. Af det oprindelige hus og have er der kun en gammel hestekastanje tilbage og Trafikafdelingen ønskede at plante træer som erstatning for det gamle træ der forventes at dø i løbet af en overskuelig fremtid. Naturteamet har besigtiget området den 30. maj 2022 og har i den forbindelse vurderet at det sydligste af de tre træer, som står i tilknytning til hestekastanjen, ikke væsentligt ændrer på ind- og udsyn fra fortidsmindet, hvorimod de to nordligste træer, vil begrænse indsynet til gravhøjen fra Getsøvej væsentligt, hvis de vokser op og bliver til høje bredkronede træer. Trafikafdelingen har efterfølgende fjernet de to nordligste træer.

Figur 7. Foto fra Naturteamets besigtigelse den 30. maj 2022. De to unge egetræer til højre i billedet er fjernet igen og det lille egetræ foran hestekastanjen er bevaret.

Kommunen har i sin behandling af sagen lagt vægt på, at det er nødvendigt at udvide Getsøvej for at opnå en hensigtsmæssig trafikafvikling til og fra det lokalplanlagte boligområde i den sydlige del af Nykøbing Sj. Der er også lagt vægt på at de arkæologiske lag i det berørte område, som følge af det eksisterende ældre vejanlæg, vurderes at være forstyrrede. Der er lagt vægt på at belysning langs med vejen reducerer risikoen for ulykker og generelt skaber tryghed for gående og cyklister, som benytter vejen som adgangsvej til boligområdet. Med hensyn til det nyplantede egetræ, er der lagt vægt på at træet ikke væsentligt reducerer ind- og udsyn til og fra fortidsmindet og at træet på sigt vil erstatte den gamle hestekastanje som det står ved siden af.

Natura 2000 og Bilag IV-arter

Arealet indgår ikke i et internationalt beskyttelsesområde (Natura 2000). Annebjerg Skov, der er nærmeste del af Natura 2000-område nr. 262 Annebjerg Skov og Ulkerup Skov, befinder sig mere end 2 km fra det berørte fortidsminde. Det er kommunens vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Kommunen vurderer at projektområdet som d.d. består af en åben græsmark ikke er egnet som levested for arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Området, hvor der i dag er græsmark har frem til og med 2012 været dyrket mark. Det kan ikke udelukkes at græsmarken på sigt udvikler et større naturindhold og eventuelt kan blive et levested for markfirben. I nærområdet er der flere vandhuller og vådområder, som anvendes som ynglelokalitet for spidssnudet frø og to vandhuller som anvendes af stor vandsalamander. Kommunen vurderer at vejudvidelsen ikke vil påvirke ynglevandhullerne og kun i ubetydeligt omfang vil påvirke padder som vandrer mellem de forskellige ynglevandhuller og vådområder i området.

Da projektet ikke medfører fældning af gamle træer med huller eller hulheder vil det ikke påvirke eventuelle flagermus, som forekommer i området. Samlet set er det kommunens vurdering at det kan udelukkes at projektet vil medføre beskadigelse af plantearter eller yngle- og rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Kommunen vurderer på denne baggrund at der kan dispenseres til det ansøgte.

Bilag 3. Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med MIT-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Odsherred Kommune, der har truffet afgørelsen.

Klagefristen er 4 uger fra den dato, som afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Odsherred Kommune i Klageportalen. Privatpersoner skal ved klage betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Klagegebyr opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Hvis du ikke kan bruge Klageportalen på grund af eksempelvis handicap, sprogvanskeligheder, problemer med digitale medier, psykiske lidelser eller fordi du er socialt udsat, så kan du sende en anmodning om fritagelse for brug af Klageportalen til Nævnenes Hus, Toldboden 2, 8800 Viborg eller som mail til nh@naevneneshus.dk. I din anmodning til nævnet skal du oplyse hvis du allerede er fritaget fra at bruge Digital Post af kommunen. Når du ansøger om at blive fritaget for brug af klageportalen, er det vigtigt, at du giver Odsherred kommune besked om det.

Klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.